

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

sp. zn. Zin 160/2021

Vaše zn. 0550/01

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší soud jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „informační zákon“ nebo také „Svlnf“), rozhodl o žádosti **DELTA legal, advokátní kancelář s.r.o.**, IČO: 03219259, se sídlem Na příkopě 988/31, 110 00 Praha 1, s adresou datové schránky t6tkzme (dále jen „žadatelka“), ze dne 11. 10. 2021, v řízení sp. zn. Zin 160/2021 (dále jen „projednávaná žádost“),

takto:

Podle § 15 odst. 1 v souladu s § 11 odst. 4 písm. b) se projednávaná žádost **odmítá** v části pod bodem 1.

Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel projednávanou žádost v následujícím znění (důraz doplněn):

*„Vážená paní, vážený pane,
zdvořile Vás tímto žádáme, ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, o sdělení, zda nadepsaný soud eviduje:*

1. jakékoli dosud pravomocně neukončené řízení, jehož předmětem by byla kterákoli z následujících nemovitostí:

a) pozemek parc. č. XY;

b) pozemek parc. č. XY, na němž stojí stavba P., č.p. XY;

c) stavba P., č.p. XY, umístěná na pozemku parc. č. XY,

vše v katastrálním území P., zapsané na listu vlastnictví č. XY u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Praha-západ;

2. jakékoli dosud pravomocně neukončené řízení, jehož účastníkem je pan L. D., bytem XY, RČ XY.“

K výroku rozhodnutí:

Podle § 15 odst. 1 informačního zákona „*pokud povinný subjekt žádosti, byť jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně o odmítnutí části žádosti*“.

Povinné subjekty ve smyslu § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona „*neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků.*“

Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny **přiměřeným** způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Zákonem, který provádí uvedené ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny, je právě informační zákon. Podle § 1 informačního zákona tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím.

Předmětem projednávané žádosti je mj. požadavek na sdělení, „*zda nadepsaný soud eviduje jakékoli dosud pravomocně neukončené řízení, jehož předmětem by byla kterákoli z následujících nemovitostí...*“. Jedná se tak o požadavek na poskytnutí informací z rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu. Požadavek tedy směřuje k poskytnutí informací, které s odkazem na § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona Nejvyšší soud neposkytuje. Jelikož je tedy naplněn důvod pro odmítnutí projednávané žádosti již na základě povahy požadovaných informací, povinný subjekt dále nezkoumal (ostatně k tomu ani nemá jednoduché a automatické nástroje – viz dále), zda v žádosti uvedené nemovitosti jsou předmětem nějakého soudního řízení u Nejvyššího soudu, či nikoli.

Povinný subjekt se přitom nebrání poskytování informací o výsledcích rozhodovací činnosti, která musí být zcela pod veřejnou kontrolou, avšak v souladu s § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona neposkytuje informace o samotném průběhu rozhodovací činnosti, která k závěrečnému rozhodnutí vedla, tedy v případě projednávané žádosti detailní informace o předmětu konkrétních řízení.

V tomto ohledu je vhodné doplnit, že i v rozhodnutích Nejvyššího soudu, která jsou zveřejňována na webu www.nsoud.cz, bývají konkrétní identifikační údaje k nemovitostem pseudonymizovány, jedná se tak o chráněné informace, které se veřejnosti neposkytují (podrobnosti k tomu viz § 8a odst. 1 informačního zákona a dále v textu odůvodnění).

Projednávaná žádost podle názoru povinného subjektu ani nedává prostor k úvaze, zda informace (ne)poskytnout. Na rozdíl např. od ustanovení § 11 odst. 1 informačního zákona, který uvádí (důraz doplněn) „*Povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud*“, se v ustanovení § 11 odst. 4 informačního zákona výslovně píše (důraz doplněn) „*Povinné subjekty dále neposkytnou informace o...*“. Podle povinného subjektu tak zákonodárce výslovně omezuje správní úvahu k poskytování jednotlivých informací z rozhodovací činnosti soudů.

Povinný subjekt odkazuje nejen na samotné striktní znění zákona, ale též na nález Pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 2/10, které dne 30. března 2010 rozhodlo o změně původního znění § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, ze kterého vypustilo (zrušilo) původně začleněné slovo „pravomocných“, rozumějme rozsudků. V předmětné části zákona tak Plénum Ústavního soudu rozšířilo práva žadatelů na poskytnutí i nepravomocných rozsudků ze strany povinných subjektů, **avšak ponechalo zákonným neposkytnutí dalších informací z předchozího průběhu soudního řízení, resp. rozhodovací činnosti soudů.** Zde je třeba pro úplnost dodat, že ani plný, nepseudonymizovaný (neanonymizovaný) text rozhodnutí Nejvyššího soudu nemusí bezvýhradně obsahovat úplné údaje o nemovitostech, které jsou jeho předmětem a které mohou být uvedeny např. jen jako „předmětné nemovitosti“.

Podpůrně lze také vycházet z Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 24. července 2009, č. j. 13/2008-SOSV-SP, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, která v § 5 odst. 3 mj. uvádí (podtržení doplněno) „*Poskytují se však veškeré informace obsažené v rozhodnutích soudů, pokud jejich poskytování není vyloučeno z jiných důvodů* (viz. např. § 8a odst. 1 informačního zákona, pozn. pov. subjektu). *Dále se poskytují údaje organizačně-technického rázu, které se týkají projednávání a rozhodování konkrétního sporu nebo jiné právní věci (např. údaje o tom, zda byl podán návrh na zahájení řízení, není-li poskytnutí této informace v rozporu se zákonem chráněným zájmem, údaje o tom, kdy a kde se bude konat jednání, zda bylo jednání odročeno, zda je rozhodnutí soudu v právní moci nebo zda byl podán proti němu opravný prostředek).*“

Detailní informace o předmětu řízení jistě nelze hodnotit jako informace „organizačně-technického rázu“, které by bylo lze poskytnout. Naopak u těchto informací bude zpravidla naplněn další důvod odmítnutí – ochrana soukromí (§ 8a informačního zákona).

K neposkytování informací z rozhodovací činnosti soudu na základě informačního zákona poukazuje povinný subjekt také na následující citaci z rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2020, sp. zn. 29 A 170/2017 (zvýraznění doplněno povinným subjektem):

„17. K meritu věci lze uvést následující. Právo na informace je garantováno zejména v čl. 17 Listiny základních práv a svobod, ale také v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tato práva nejsou bezbřehá a absolutní, ale naráží na určitá omezení a limity. Legitimní omezení práva na informace stanoví čl. 17 odst. 4 Listiny, podle něhož svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Obdobně čl. 10 odst. 2 Úmluvy stanoví, že výkon těchto svobod (svobody projevu a práva na informace), protože zahrnuje povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci. /.../

25. /.../ Vůle zákonodárce je přitom v tomto ohledu zcela zřejmá, jiné informace o rozhodovací činnosti soudů než ty, které jsou obsaženy v soudních rozhodnutích, povinné subjekty nemohou žadatelům poskytnout.“

V případě projednávané žádosti je příhodné odkázat i na rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2016, sp. zn. 29 A 133/2015, v němž je uvedeno mj. následující (důraz doplněn povinným subjektem):

„V nyní projednávané věci je nutno v první řadě konstatovat, že mezi stranami není sporu o tom, že by žalovaný nebyl soudem. Byla-li tedy po něm požadována informace o jeho činnosti, nutno dospět k závěru, že uvedená norma se na něj osobně vztahovala.

Pokud pak jde o její věcnou působnost, lze shledat, že žalovaný toto omezení práva na informace mohl aplikovat pouze v případě, kdy po něm byla požadována informace o jeho rozhodovací činnosti. Tak tomu v daném případě bylo. /.../

Z uvedeného plyne, že z informační povinnosti je vyňat celý rozhodovací mechanismus soudu v konkrétní věci, s výjimkou rozhodnutí.

/.../ z hlediska veřejné kontroly soudnictví je podstatná zejména obecná dostupnost soudních rozhodnutí. Na základě této dostupnosti pak mohou být jednotlivá rozhodnutí předmětem veřejného diskurzu. Za zákonnost těchto rozhodnutí a postupů vedoucích k jejich vydání odpovídá z institucionálního pohledu soud, personálně pak soudci projednávající a rozhodující danou věc.“

Aplikovaný zákonný důvod pro odmítnutí žádosti o informace tak bude naplněn vždy, respektive pro (částečné) odmítnutí žádosti o informace bude plně stačit samotné podřazení žádosti pod výjimku podle § 11 odst. 4 písm. b) zákona, jelikož se jedná se o kategorické pravidlo, které povinnému subjektu přikazuje odmítnout poskytnutí požadované informace (rozdílně např. od výjimky podle § 11 odst. 1 informačního zákona, a contrario viz bod 34 rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2021, č. j. 8 A 131/2019-60).

V případě projednávané části žádosti se tak jednoznačně jedná o nepřípustnou žádost o poskytnutí informací z rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu, jde tedy o informace, které se veřejnosti k informačním žádostem neposkytují.

Na základě zákonné výjimky z poskytování informací o rozhodovací činnosti soudu tak povinnému subjektu nezbylo, než žádost ve vymezené části odmítnout, a to podle aktuálního ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona.

Pro předvídatelný postup v případných budoucích řízeních si nicméně povinný subjekt dovoluje zrekapitulovat i další důvody, pro něž by bylo možné obdobnou žádost o informaci odmítnout, respektive nejprve si dovoluje popsat technické možnosti povinného subjektu a jeho vnitřního technického (informačního) vybavení.

Nejvyšší soud nevede speciální seznamy nemovitostí, které byly anebo jsou předmětem jakéhokoli řízení rozhodovaného jeho senáty. Nemá bohužel ani možnost, jak požadované informace získat ze své databáze jednoduchým zadáním označení (např. parcelního čísla nebo čísla popisného) předmětné nemovitosti. Informační systém Nejvyššího soudu (dále jen „ISNS“) sleduje a přesně vyhodnocuje jen konkrétně zadané statistické údaje podle parametrů, které jsou do něj předem naprogramovány. Jde především o údaje, jejichž sledování si vyžaduje běžná denní činnost Nejvyššího soudu. Z povahy věci tak softwarové vybavení Nejvyššího soudu nemusí automaticky vyhovovat požadavkům externích žadatelů.

V rámci principu fungování státní správy soudu jako řádného hospodáře by bylo vytváření nových, pro běžnou každodenní činnost soudu nepotřebných funkcionalit, zbytečným vynakládáním finančních prostředků ze státního rozpočtu. Jednoznačně by se jednalo o nepatřičné zatížení povinného subjektu, pokud by jen na základě projednávané žádosti byl nucen u externího správce ISNS poptat a objednat další informačně-technologické nástroje pro práci se svojí interní databází, ačkoli tyto ke své každodenní činnosti nepotřebuje.

ISNS mj. eviduje pouze údaje o účastnících konkrétních řízení, z povahy věci tedy neeviduje (a ani nemá důvod evidovat) detailní údaje o konkrétním předmětu řízení, kterými by mohly být projednávanou žádostí specifikované nemovitosti. Údaje o předmětu řízení jsou uváděné v ISNS pouze v obecné „nadřazené“ rovině, může se jednat např. o následující typy předmětu řízení: „O zaplacení“, „O nahrazení projevu vůle“, „O zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitostem“, „O určení vlastnického práva“, „O náhradu škody“, „O určení absolutní neplatnosti právního jednání“, „O vyklizení nemovitosti“, „O určení neplatnosti výpovědi smlouvy o nájmu“, „O zřízení služebnosti“, „O určení neplatnosti zástavního práva“, atd.

Současně je nutno doplnit, že i odvolací orgán vychází ze skutečnosti, že vyhledávací možnosti jsou předem dané technickými možnostmi a „předprogramovanými“ vlastnosti ISNS. A především, že tyto funkcionality ISNS se odvíjí jednoznačně od toho, co musí splňovat a zajišťovat pro každodenní činnost soudu. K potvrzení této **ustálené rozhodovací praxe** (odmítání žádostí o rešerše rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu) **ze strany nadřízeného (odvolacího) orgánu** je vhodné upozornit např. na rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 12. srpna 2020, č. j. UOOU-03215/20 – 4, v němž je uvedeno mj. následující (zvýraznění doplněno):

„Úřad konstatuje, že povinný subjekt nemá zákonnou povinnost vést speciální statistiky či seznamy o žadatelem požadovaných řízeních o náhradách škody insolvenčních správců v rámci své rozhodovací činnosti a musel by je pouze pro potřeby žadatelovy žádosti vytvořit. Informační systém povinného subjektu slouží pouze k běžné každodenní agendě soudu, tj. povinný subjekt jej používá ke svým interním potřebám. /.../ povinný subjekt se v předmětném rozhodnutí neodvolává toliko na náročnost vyhledávání požadované informace, ale na její neexistenci.“

Podpůrným argumentem pro neposkytnutí požadovaných informací, výpisu řízení k definovaným nemovitostem, by mohla být i skutečnost, že v daném případě by se právo na informace pravděpodobně dostalo také do kolize s právem na ochranu soukromí podle § 8a odst. 1 informačního zákona.

Pravidla pseudonymizace Nejvyššího soudu stanovují povinnost pseudonymizovat čísla parcel ve vlastnictví či spoluvlastnictví fyzických osob a též podnikajících fyzických osob. Proto také v případě, kdy by povinný subjekt měl (vzhledem k výše uvedenému však nemá) povědomí o jakémkoli v žádosti „poptávaném“ soudním řízením probíhajícím u Nejvyššího soudu, které by se týkalo konkrétní nemovitosti, mezi jehož vlastníky by vystupovala i fyzická osoba, pak by takovou informaci odmítl poskytnout v souladu s § 8a odst. 1 informačního zákona, který chrání osobní údaje účastníků řízení před jejich poskytováním třetím (na řízení nezúčastněným) osobám.

Povinný subjekt sděluje, že obecně neposkytuje údaje o majetku účastníků řízení, fyzických osob, dalším nezúčastněným osobám. V případě kolize žádosti o informace, která takové údaje požaduje, s právem na ochranu soukromí účastníka řízení anebo osoby v soudním řízení jinak figurující, by takovou žádost odmítl podle § 15 odst. 1 informačního zákona s odkazem rovněž na § 8a odst. 1 informačního zákona, ve spojení s čl. 6 odst. 1 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a dále rovněž také v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, neboť nesděluje osobní (citlivé) údaje účastníků řízení třetím osobám, vyjma účastníky řádně zmocněných zástupců.

Poučení: Proti rozhodnutí o odmítnutí projednávané žádosti nebo její části je možné podle § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat odvolání, které se podává u povinného subjektu, který řízení o poskytnutí informace vedl v prvním stupni, a to do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení předkládaného rozhodnutí.

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona

Ke zbývající části projednávané žádosti, kde nebylo poskytnutí informací částečně odmítnuto předkládaným rozhodnutím, poskytuje povinný subjekt požadované informace formou následujícího sdělení.

Nejvyšší soud ve své databázi k dnešnímu dni (8:00 hodin) neeviduje žádná aktuálně vedená soudní řízení, v nichž by figurovala projednávanou žádostí uvedená osoba.

Pro úplnost povinný subjekt dodává, že obecně neposkytuje údaje o řízeních třetích (fyzických) osob a takovou žádost by odmítl podle § 15 odst. 1 informačního zákona s odkazem na § 8a odst. 1 informačního zákona, ve spojení s čl. 6 odst. 1 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a dále rovněž také v souladu s aktuálním zněním zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, neboť nesděluje osobní údaje účastníků řízení nikomu jinému, krom nich samotných anebo jimi řádně zmocněných zástupců.

Povinný subjekt má za to, že splnění zákonem uložené informační povinnosti dosahuje za aktuálních specifických podmínek předmětné žádosti poskytnutím této negativní informace, tedy že není nutné vydávat rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Povinný subjekt v souladu s výše uvedeným doplňuje, že pokud by uvedená osoba vystupovala v jakémkoli řízení před Nejvyšším soudem, potom by takovou informaci s odkazem na svoji ustálenou rozhodovací praxi odmítl poskytnout v souladu s § 8a odst. 1 informačního zákona, který chrání osobní údaje účastníků řízení před jejich poskytováním třetím (na řízení nezúčastněným) osobám; případně by povinný subjekt vyzval k doložení plné moci (pokud by zájmová osoba byla žadatelovým klientem a udělila mu plnou moc).

Výše uvedené závěry jsou plně v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva spravedlnosti České republiky ze dne 20. 11. 2017 ke sjednocení postupu soudů při vyřizování žádostí o soupisy řízení, v nichž vystupuje jako účastník řízení konkrétní osoba, který uvádí následující závěry (podtržení doplněno): „12. Zvláštním případem je situace, kdy žadatel žádá o soupis řízení, v nichž sám vystupuje jako účastník řízení. Takový soupis lze poskytnout, neboť žadatel je oprávněn těmito informacemi disponovat z titulu svého účastenství v předmětných řízeních. Ze stejného důvodu je omezena ochrana osobních údajů ostatních účastníků řízení. Obdobně je třeba postupovat v případě, kdy žadatel disponuje plnou mocí udělenou osobou, které se požadovaný soupis řízení týká. Podmínkou vyhovění žádosti je v obou případech jednoznačné prokázání žadatelovy totožnosti (žádost je podepsána zaručeným elektronickým podpisem, žádost v listinné podobě je opatřena ověřeným podpisem, žádost je odeslána z datové schránky).

Pro úplnost a pro případná další podání povinný subjekt závěrem dodává, že Nejvyšší soud vyřizuje žádosti o lustrace právnických osob a žádosti o lustraci fyzických osob (podané přímo dotčenou fyzickou osobou, případně osobou, jenž disponuje plnou mocí udělenou ze strany dotčené fyzické osoby, které se požadovaný soupis řízení týká) rovněž v rámci agendy „Dotaz na stav řízení věcí vedených u Nejvyššího soudu“, v současnosti pod sp. zn. S 2/2021 (elektronická podání) a sp. zn. S 3/2021 (fyzická podání). Nejvyšší soud tak tyto informace poskytuje i v rámci méně formálního řízení, než jakým je řízení o poskytnutí informace podle informačního zákona.

Žadatelé proto mají k dispozici jak využití postupu podle informačního zákona a podání informační žádosti, tak i podání „obecného“ dotazu na stav (existenci) řízení právnické osoby anebo dotazu na řízení fyzické osoby (pouze v případě, že dotaz činí dotčená fyzická osoba či její právní zástupce). V případě podání uvedeného „obecného“ dotazu stačí žádost nadepsat např. „Žádost o lustraci, stav řízení.“ nebo jako „Žádost o výpis řízení“. Výběr procesního postupu je plně v kompetenci jednotlivých žadatelů. Podmínkou pro to, aby se žádostí o lustraci soud zabýval, je pouze její podání prostřednictvím podatelny Nejvyššího soudu. Jelikož se v rámci projednávání žádosti jednalo o žádost o informaci podle informačního zákona, bylo toto podání zařazeno do rejstříku „Zin“ a nikoliv do příslušného rejstříku „S“.

Povinný subjekt doplňuje, že plně respektuje volbu žadatelů, kteří mají zcela ve svých rukou, jakých právních nástrojů využijí a jakým formálním rámcem se jejich žádost bude řídit. Výběr procesního postupu je tak plně v kompetenci jednotlivých žadatelů.

Závěrem považuje povinný subjekt za vhodné upozornit, že zákonným označením Nejvyššího soudu je od 1. 4. 2002 podle § 10 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, „Nejvyšší soud“, tedy nikoli např. „Nejvyšší soud České republiky“, „Nejvyšší soud ČR“ či „Nejvyšší soud v Brně“ nebo „Nejvyšší soud Brno“.

Poučení: Proti způsobu vyřízení žádosti v části, kde jsou poskytovány informace, je možné podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení poskytovaných informací. Stížnost se podává přímo k povinnému subjektu, který řízení o poskytnutí informace vedl v prvním stupni.

V Brně dne 25. 10. 2021

L. S.

Mgr. Petr Tomíček
vedoucí oddělení styku s veřejností
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona